

Rada
pre vysielanie
a retransmisiu

ERGA publikovala správu *Definícia dezinformácií a súvisiace pojmy*

(Bratislava, 30. 3. 2021)

ERGA vo svojej novej správe predstavila návod ako nájsť spoločné definície pre pojmy dezinformácia, misinformácia, či politická reklama. Odporúčania Európskej Komisie a členským štátom, majú za cieľ prispieť do diskusie o posilnení Kódexu postupov proti šíreniu dezinformácií ako aj o novej legislatíve v oblasti zvyšovania transparentnosti politickej reklamy online.

Skupina regulačných orgánov je presvedčená, že tieto odporúčania prispievajú k väčšej právnej istote. Správa je tiež príspevkom ERGA do verejnej diskusie, ktorá aktuálne prebieha v súvislosti s očakávaným usmernením Európskej komisie k posilnenému Kódexu boja proti šíreniu dezinformácií a tiež s prebiehajúcou verejnou konzultáciou o politickej reklame. Regulačné orgány združené v ERGA takto podporujú rozhodujúci boj proti dezinformáciám a zároveň sa zameriavajú na ochranu slobody médií a slobody prejavu európskych občanov.

Správa, ktorú pripravila pracovná skupina v rámci ERGA, vedená Ľubošom Kuklišom, riaditeľom Kancelárie Rady pre vysielanie a retransmisiu, nadväzuje na závery hodnotenia Kódexu postupov proti šíreniu dezinformácií z roku 2020. ERGA vtedy poukázala na nejasnosti v kľúčových pojmoch, čo vedie k nejednotnosti pri uplatňovaní záväzkov stanovených v Kódexe. Publikovaná správa ERGA preto identifikuje a mapuje jednotlivé nejasnosti a zároveň vyzdvihuje najdôležitejšie prvky definícií pojmu dezinformácia a súvisiacich pojmov. Cieľom tejto správy je pomôcť nájsť jasnejšie a jednotnejšie definície a zabezpečiť tak spoločnú interpretáciu kľúčových pojmov. Správa je tiež príspevkom skupiny ERGA k prebiehajúcim diskusiám o posilnení Kódexu, tak ako ho predpokladá Akčný plán európskej demokracie.

Ľuboš Kukliš, riaditeľ Kancelárie RVR, ktorý vedie pracovnú skupinu ERGA zameranú na dezinformácie, poukázal na potrebu hlbšieho pochopenia problému dezinformácií pri navrhovaní vhodných nástrojov na boj proti nim: *“Regulačné orgány pre médiá v celej Európskej únii dobre poznajú zložitosť regulácie obsahu a ochrany slobody a plurality médií a táto správa je toho ďalším príkladom. Pokiaľ viem, ide o vôbec prvý pokus o zmapovanie rozdielneho chápania kľúčových pojmov týkajúcich sa dezinformácií vo všetkých členských štátoch EÚ. Verím, že to prispeje k informovanejšej európskej diskusii o ďalších krokoch v boji proti dezinformáciám.”*

Keďže sa naprieč EÚ využívajú rôzne pojmy na označenie rovnakého fenoménu, správa poskytuje konkrétne odporúčania, ako postupovať pri navrhovaní ustanovení týkajúcich sa boja proti dezinformáciám.

- **Je potrebné si ujasniť či je súčasťou definície verejné šírenie obsahu, alebo aj jeho tvorba.**
- **Predmet definície musí byť jasne stanovený.** Definícia, ktorá odkazuje na objektívny štandard, ako je napríklad “objektívne nesprávne informácie” alebo “fakticky nesprávne

informácie”, ponúka väčšiu právnu istotu a predvídateľnosť ako definícia, ktorá odkazuje na neurčité pojmy ako sú “nepravdivé informácie”.

- **Ak pri vyhodnocovaní obsahu chýba zlý úmysel, obsah by sa nemal považovať za dezinformáciu** ale za chybnú informáciu. V súlade s tým by sa mali zvážiť rôzne opatrenia, ktoré sú primerané a zabezpečia správnu rovnováhu s ochranou slobody prejavu.
- **Definície musia byť čo najviac konkrétne s ohľadom na negatívne dôsledky, ktorým sa ustanovenia snažia zabrániť.** Ak je súčasťou definície aj odkaz na hodnoty, ktoré spoločnosť uznáva, ako je verejný poriadok, mier, verejná mienka, riskuje sa tým príliš široké uplatňovanie a nedostatok právnej istoty.
- Vzhľadom na rôznorodosť aktérov využívajúcich dezinformácie **je potrebné vyhnúť sa odkazovaniu na konkrétne subjekty v definíciách.**
- **Pri definovaní dezinformácie je potrebné zamerať sa aj na prostriedky automatizovaného zvyšovania viditeľnosti online obsahu** s cieľom poukázať na úlohu online platforiem pri šírení dezinformácií a zmierňovať riziká, ktoré spôsobujú.
- Ak sa v ustanoveniach odkazuje na súvisiace pojmy ako sú propaganda alebo nenávisťné prejavy, tieto by mali byť prepojené s už existujúcimi kategóriami, a to za účelom **zvýšenia celkovej koncepcnej zrozumiteľnosti a porovnateľnosti jednotlivých konceptov.**

ERGA správa *Definícia dezinformácií a súvisiace pojmy* (angl. *Notions of Disinformation and Related Concepts*) je na stiahnutie dostupná [TU](#) (v anglickom jazyku).

O ERGE:

Európska skupina regulátorov pre audiovizuálne mediálne služby (ERGA) je združením národných regulačných orgánov v oblasti audiovizuálnych služieb. ERGA je poradným orgánom Európskej komisie a zabezpečuje lepšiu spoluprácu medzi regulačnými orgánmi v EÚ. Súčasným predsedom ERGA je Dr. Tobias Schmid, riaditeľ mediálneho orgánu v Severnom Poryní – Vestfálsku.

Kontakt pre médiá:

Mgr. Ivana Čaučíková

hovorkyňa

Rada pre vysielanie a retransmisiu

mobil: +421 918 696 286

tel.: +421 2 20 90 65 03

mail: ivana.caucikova@rvr.sk